

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Lupa- ja valvontavirasto / Niklas Virkkala

LVV-U/39085/2026

Lausunto YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Aviapolis-Keimola 110kV

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa siitä, tulisiko Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suunnittelemaan Aviapolis-Keimola 110 kV voimajohtohankkeeseen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 3 §:n 2 momentin mukaista arviointimenettelyä yksittäistapausharkinnan perusteella.

Hankkeen kuvaus

Vantaan Energia Sähköverkot Oy suunnittelee Vantaalle uutta noin 14,3 kilometrin pituista 110 kilovoltin (kV) ilmajohtoa Aviapoliksen ja Keimolan sähköasemien välille. Suunnitellusta reitistä 9,7 kilometriä sijoittuu uuteen johtokäytävään ja 4,6 kilometriä nykyisen 400 kV:n voimajohdon rinnalle. Hankkeen toteuttaminen edellyttää uuden 25–33 metriä leveän johtoaukean sekä sen reunavyöhykkeiden raivaamista puustosta. Hanke on keskeinen osa laajempaa Vantaan itä-länsisuuntaista sähkönsiirtokokonaisuutta.

Lausunto

Arvioitava hanke (2x110 kV, pituus 14,3 km) alittaa YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon mukaisen kynnyksen (vähintään 220 kV ja yli 15 km). YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan kuitenkin yksittäistapausharkinnan perusteella myös hankeluettelon kynnysarvot alittavaan hankkeeseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Harkinnassa on otettava huomioon YVA-lain liitteen 2 mukaiset perusteet, jotka koskevat hankkeen ominaisuuksia, sijaintipaikan herkkyyttä ja vaikutusten luonnetta.

Uudenmaan liitto on aiemmin (12.8.2025, dnro 377/06.02.00/2025) antanut lausunnon samasta hankkeesta. Lausuntopyyntö ei tuolloin kuitenkaan koskenut mahdollista ympäristövaikutusten arviointia, vaan yleisesti hankkeen vaikutuksia. Lausunnossaan liitto totesi hankkeen olevan yleisellä tasolla tarpeellinen sähkönsiirtokapasiteetin turvaamiseksi ja

tukevan sähköverkon strategisen kehittämisen osalta maakuntakaavan tavoitteita. Tämä aiempi lausunto laadittiin ensisijaisesti strategisesta ja maakunnallisesta näkökulmasta, eikä siinä tästä syystä juuri tarkasteltu hankkeen yksityiskohtaisia ja paikallisia ympäristövaikutuksia. Lausunnon antamisen ajankohtana ei myöskään ollut vielä täysin hahmottunut se kokonaiskuva, jossa nyt arvioitava johtoyhteys muodostaa vain yhden osan laajaa sähköverkon kehittämiskokonaisuutta.

Nyt kyseessä olevassa YVA-tarveharkinnassa on mahdollista tarkastella hankkeen yksityiskohtaisia ympäristövaikutuksia aiempaa syvällisemmin. Suunnittelun edetessä valmistuneet uudet luontoselvitykset, alueen asukailta ja sidosryhmiltä saatu runsas palaute sekä tietopohjan merkittävä tarkentuminen antavat mielestämme perustellun syyn arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia uudelleen YVA-lain kriteeristöä vasten.

Uudenmaan liitto katsoo, että Aviapolis-Keimola 110 kV voimajohtohankkeeseen olisi perusteltua soveltaa YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Vaikka yksittäisenä tarkasteltuna hanke alittaa YVA-asetuksen kynnysarvot, Uudenmaan liitto katsoo, että YVA-lain liitteen 2 mukaiset arviointiperusteet puoltavat vaikutusten systemaattista ja kokonaisvaltaista arviointia. Erityisen painavina perusteina liitto pitää hankkeen kytkeytymistä osaksi laajempaa alueelle rakennettavaa rengaskäyttöistä siirtoverkkoa ja tähän liittyvää tarvetta arvioida kokonaisuuden yhteisvaikutuksia, tarkentunutta uutta tietoa sijaintipaikan herkkyydestä sekä hankkeen huomattavia vaikutuksia ihmisten virkistysmahdollisuuksiin ja maakunnallisesti arvokkaisiin maisemakokonaisuuksiin. Liiton näkemyksen mukaan tavanomainen lupamenettely ja kaavoitus eivät tässä tapauksessa välttämättä tarjoa yhtä laajaa foorumia vaikutusten tunnistamiseen kuin YVA-menettely.

Perustelut:

Yhteisvaikutukset ja hankkeen osiin pilkkominen (YVA-laki liite 2, kohta 1)

Hanketoimija toteaa aineistossaan, että Aviapolis-Keimola-voimajohto on keskeinen osa laajempaa Vantaalle rakennettavaa itä-länsisuuntaista 110 kV:n runkoyhteyttä (mitoitukseltaan jopa 800 MW) ja se on osa yhtiön mittavaa investointiohjelmaa vuosille 2025–2034. Hanke kytkeytyy lisäksi kiinteästi uuteen rakennettavaan Aviapoliksen sähköasemaan sekä Fingrid Oyj:n suunnittelemaan uuteen Ruotsinkylän 400/110 kV:n sähköasemaan. Nämä yhdessä muodostavat laajan alueellisen sähkönsiirtokokonaisuuden (rengasverkko). Uudenmaan liitto katsoo tarpeelliseksi, että hankkeen vaikutuksia arvioitaisiin osana tätä laajempaa kokonaisuutta, jolloin vaikutusten merkittävyys, laajuus ja kohdentuminen olisivat paremmin ymmärrettävissä ja todettavissa. YVA:n yhteydessä tehtävä vaihtoehtotarkastelu paitsi laajentaisi näkökulmia, voisi myös tukea jatkosuunnittelua ja tulevia suunnitteluvalintoja. Kun otetaan huomioon YVA-lain mukaiset yhteisvaikutukset muiden sähköverkon kehittämishankkeiden kanssa, hanke on liiton näkemyksen mukaan

mittaluokaltaan sellainen, että YVA-menettelyn soveltamista on syytä harkita vakavasti.

Vaikutusten luonne ja laajuus: Maisema, virkistysmahdollisuudet ja ihmisten elinolot (YVA-laki liite 2, kohta 3)

YVA-lain 2 §:n mukaisiin ympäristövaikutuksiin kuuluvat vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Uudenmaan liitto on vastaanottanut tekeillä olevan maakuntakaavan luonnoksesta suuren määrän kansalaispalautetta nimenomaan tätä voimajohtohanketta koskien. Runsas palaute ja alueen asukkaiden aktiivinen kiinnostus asiaa kohtaan osoittavat, että hankkeen vaikutukset asukkaiden elinoloihin, lähiluonnon saavutettavuuteen ja asuinympäristön laatuun koetaan alueella laaja-alaisesti merkittäviksi.

Hanke muodostaisi avoimeen peltomaisemaan ja tiiviin asutuksen läheisyyteen uuden näkyvän elementin. Hankkeen maisemavaikutukset on myös hanketoimijan maisemaselvityksessä arvioitu Kivistön ja Rauhalan alueilla sekä Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella suuriksi. Lisäksi hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä vaikutuksia asukkaiden virkistysmahdollisuuksiin, sillä leveän johtoauekan raivaaminen ja pysyvä puuston poisto risteävät useiden tärkeiden ulkoilualueiden ja seudullisten viheryhteyksien kanssa.

YVA-lain (1 §) tavoitteena on lisätä kaikkien tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan YVA-menettely tarjoaisi tässä tapauksessa erityisen kattavan ja lainsäädännöllisesti turvatuun foorumiin näin laajasti koettujen sosiaalisten vaikutusten käsittelyyn ja vaihtoehtojen vertailuun – laajemmin kuin mihin yksittäiset lupamenettelyt tyypillisesti antavat mahdollisuuden.

Sijaintipaikan herkkyys, luontoarvot ja tarkentunut tietopohja (YVA-laki liite 2, kohta 2)

Hankkeen merkittävyyttä arvioitaessa on syytä ottaa huomioon Vantaan yleiskaavan (2020, lainvoimainen 2023) ohjeellisen varauksen ja aikanaan tehtyjen luontoarviointien lisäksi myös se, että hankealueen luonto- ja ympäristötieto on tarkentunut merkittävästi viime vuosina. Sekä hanketoimijan omat uudet maastaselvitykset että kaupungin teettämät kartoitukset osoittavat, että alueen ekologinen verkosto voi olla aiempia arvioita tiheämpi ja herkempi:

- Tuoreet kevään 2026 lepäilijälaskennat, pesimälinnustaselvitys (2025) ja muuttolinnustovaikutusten arviointi (2026) osoittavat hankealueen ja erityisesti Seutulan peltojen MAALI-alueen arvon. Esimerkiksi suunnitellun johtoreitin läheltä on paikannettu uhanalaisen valkoselkätikan todennäköinen pesimäreviiri.
- Vantaan kaupungin liito-oravan suojelusuunnitelma (2022) ja uudet maastaselvitykset (2025) osoittavat, että hanke sijoittuu lajille tärkeiden ekologisten kulkuyhteyksien läheisyyteen. Lisäksi erittäin uhanalaisen (EN) ja tiukasti suojellun lauhokaviosammalen osalta tarkennetut inventoinnit (Faunatica 2019/2020 ja Rejlers 2025)

osoittavat lajin ydinalueiden, kuten Sotilaskorven, sijoittuvan lähelle suunniteltua linjausta, jolloin reunavaikutukset ja pienilmaston muutokset muodostavat riskin, joka on syytä arvioida huolellisesti.

- Vantaan kaupungin kattava noroselvitys (2024) sekä uudet kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset (2025) ovat nostaneet esiin alueen luonnontilaisten pienvesien, kuten Krakanojan (taimenpuro) ja Rajasillanojan, herkkyyden. Näiden vesilain (587/2011) suojaamien kohteiden varjostusolosuhteiden ja kiintoainekuormituksen muuttuminen puuston poiston seurauksena on riski, jota ei ole vielä ollut mahdollista täysimääräisesti tunnistaa yleiskaavaa laadittaessa.

Hankkeen sijaintipaikan herkkyyttä arvioitaessa on lisäksi syytä ottaa huomioon YVA-asetuksen 2 §:ssä tarkennettu kriteeri "tiheään asutetut alueet". Hanketoimijan oman aineiston mukaan reitti sijoittuu tiheään asutuksen alueelle Kivistössä, ja alle 100 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta sijoittuu Kivistön alueella yhteensä 101 vakituista asuinrakennusta ja viisi vapaa-ajan rakennusta noin 2,7 kilometrin matkalla. Uudenmaan liitto katsoo, että tämän laajuinen ja tiheä asutuskeskittymä voimajohdon välittömässä läheisyydessä on omiaan täyttämään YVA-lain liitteen 2 kohdan 2 c) mukaisen sijaintipaikan herkkyyttä koskevan arviointiperusteen, ja tämä puoltaa osaltaan YVA-menettelyn soveltamista.

Hankkeen suhde maakuntakaavaan ja toteutusvaihtoehtojen vertailu

Voimassa olevassa Uusimaa-kaava 2050:ssä hankkeen reitille on osoitettu voimajohdon ohjeellinen linjaus. Kyseisen merkinnän suunnittelumääräyksen mukaan "voimajohdon sijainti ja tekninen toteutus tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja varsinaisessa lupamenettelyssä".

Uudenmaan liitto toteaa, että maakuntakaava vahvistaa alueella sähkönsiirtoyhteyden strategisen tarpeen, mutta ei ota kantaa hankkeen tarkkaan tekniseen toteutustapaan tai sijaintiin. Koska maakuntakaava siirtää näiden yksityiskohtien arvioinnin hankesuunnitteluun ja lupavaiheeseen, YVA-menettely tarjoaisi tässä tapauksessa hyvän ja lainsäädännöllisesti vakiintuneen tavan vertailla toteutusvaihtoehtoja objektiivisesti. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan YVA-menettely tukisi kaavamääräyksen edellyttämää toteutustapojen aitoa harkintaa.

Vaikka maakuntakaava ja alueen yleiskaava sisältävät ohjeellisen varauksen voimajohdolle, alueen tarkentunut luontotieto sekä alueeseen samanaikaisesti kohdistuvat muut suojelu- ja virkistystavoitteet edellyttävät liiton näkemyksen mukaan tarkempaa yhteensovittamista.

Johtopäätös

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että merkittävät ympäristövaikutukset – myös kumulatiiviset sellaiset – tunnustetaan avoimesti ja otetaan huomioon päätöksenteossa siten, että kansalaisilla ja sidosryhmillä on aito mahdollisuus osallistua suunnitteluun.

Kun otetaan huomioon:

- hankkeen luonne osana laajempaa sähkönsiirtokokonaisuutta, minkä vuoksi todellisten yhteisvaikutusten arviointi edellyttää kokonaisuuden tarkastelua,
- hankkeen merkittävät ja pysyvät maisemavaikutukset sekä vaikutukset ihmisten virkistysmahdollisuuksiin ja viihtyvyyteen tiiviin asutuksen äärellä, ja näiden vaikutusten suhde alueen seudullisiin viher- ja kulttuuriympäristötavoitteisiin,
- tarkentunut luontotietopohja, joka osoittaa hankkeen sijoittuvan useiden herkkien ja lailla suojeltujen luontokohteiden läheisyyteen, ja
- tarve arvioida aidosti maakaapelointia ja vähimmän haitan periaatetta toteuttavia linjausvaihtoehtoja uuden luontotiedon valossa,

Uudenmaan liitto esittää Lupa- ja valvontavirastolle, että Aviapolis-Keimola 110 kV voimajohtohankkeeseen määrätään sovellettavaksi YVA-menettelyä YVA-lain 3 §:n 2 momentin yksittäistapausharkinnan nojalla.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

Uudenmaan liitto / Kirjaamo
kirjaamo@lvv.fi

Tiedoksi

niklas.virkkala@lvv.fi
kirjaamo@vantaa.fi